

kom mig, den sidste ærede Taler stillede sig. Han stillede sig nemlig alene paa Sagkundskabens Standpunkt, og han hentede Exempler fra Stomagerne og Sadelmagerne med Hensyn til Forhandling af Læder — han glemte forøvrigt Garverne, der ogsaa kunne gjælde for Sagkyndige i denne Henseende — men jeg troer, at man skal see bort herfra og stille sig paa det Standpunkt, der blev betegnet af den høitærede Indenrigsminister. Det foreskommer mig, at denne Paragraph er en af dem, hvoraf de ærede Medlemmer, der tidligere gjentagne Gange ikke have villet indrømme, at denne Lov er en Overgangslov, kunne see, at den virkelig er det. Vi ere i en Overgangstilstand i Henseende til Handel og Næring; der er nu slaaet mange Haandværksnæringer sammen, der er dannet større Kategorier, der ved vil der fremkomme en større Virkefreds, og det Samme er ogsaa Tilfældet med Hensyn til Handelen. Nu siige de ærede Medlemmer: ja, men hvorfor da ikke hellere slaae det Hele sammen, saa at der kun bliver eet Handels- og eet Haandværksborgerskab, ja man kan gaae endnu videre og siige: hvorfor er der ikke kun eet Borgerkab, lydende paa Næring overhovedet. Dertil svarer jeg: der kommer vel ogsaa den Tid, hvor dette vil blive Tilfældet, men det er efter min Overbeviisning Noget, man ikke skal indføre strax, thi det er Noget, hvorpaa man ikke er forberedt. At bortkaste Prøverne, at samle de forskjellige Haandværksnæringer og de forskjellige Handlende i større Grupper, maatte ogsaa at samle alle Handlende under eet Borgerkab, derpaa kan man siige, at man er forberedt, men der er Intet i Haandværks- og Handelsnæringens Udvikling,

der har forberedt Borgerne paa en saadan fuldstændig Forening, og Følgen af en saadan Forening vilde derfor være, at den ikke vilde blive brugt paa en rigtig Maade. Af disse Grunde troer jeg, at vi kunne overlade noget. Saadant, som de Herrer kalde en stor Forbedring, og som jeg anseer for en nødvendig Følge af den kommende Udvikling, til Fremtiden, og for Diebliffet tage, hvad der er foreslaaet af Regjeringen.

Indenrigsministeren: Til hvad den ærede Rigsdagsmand, som nu havde Ordet, udtalte, skal jeg blot føie en Henviisning til Bestemmelserne i Lovudkastets § 23, der netop handler om Haandværkeres og Fabrikanters Afsetningsret i de Tilfælde, hvor de Bemærkninger, der bleve fremsførte af den næstsidste ærede Taler, kunne faae nogen virkelig Anvendelse. Forøvrigt maa jeg gjentage — det gjør mig ondt saa ofte at maatte komme tilbage til det Samme, men det ligger jo i Sagens Natur, at Hovedspørgsmaalene vende tilbage ved 3die Behandling — at naar Lovforslaget med Hensyn til saadanne Spørgsmaal faaer en væsentlig anden Charakter end den, det havde fra Regjeringens Haand eller fik ved 2den Behandling, i alt Fald uden bestemt Indsigelse fra Regjeringens Side, saa tages Sagen ud af min Haand, og saa kan jeg ikke længere svare for dens Fremme; jeg kan ikke længere, hvad jeg ellers kan gjøre, knytte min Eksistens til Lovforslaget, naar man ikke vil tage Hensyn til saadanne Opfordringer fra min Side til ikke at gjøre saa indgribende og saa væsentlige Forandringer.